

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **B., a.s.**, so sídlom v B., zastúpeného Mgr. K., advokátom so sídlom v B., proti žalovanému **T., spol. s r.o.**, so sídlom v B., **o ochranu dobrej povesti právnickej osoby**, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 20 C 44/2004, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II z 13. decembra 2005 č.k. 20 C 44/2004-148 a rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 19. apríla 2007 sp. zn. 9 Co 101/2006, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky **z r u š u j e** výrok rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 19. apríla 2007 sp. zn. 9 Co 101/2006, ktorým bol potvrdený výrok rozsudku Okresného súdu Bratislava II z 13. decembra 2005 č.k. 20 C 44/2004-148 ukladajúci žalovanému povinnosť do 3 dní uverejniť v týždenníku T. na strane 60 ospravedlnenie; zároveň **z r u š u j e** výrok rozsudku Okresného súdu Bratislava II z 13. decembra 2005 č.k. 20 C 44/2004-148, ktorým bola žalovanému uložená povinnosť do 3 dní uverejniť v týždenníku T. na strane 60 ospravedlnenie.

Vec v rozsahu zrušenia vracia Okresnému súdu Bratislava II na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Žalobca sa žalobou z 18. februára 2004 domáhal ochrany jeho dobrej povesti, a to uverejnením ospravedlnenia v týždenníku T. v znení: „Dňa 22.1.2004 bol v týždenníku T. č. 3 uverejnený na strane 60 článok s názvom B. verejnú kontrolu nechce. Obsah uvedeného článku predstavuje neoprávnený zásah do dobrej povesti spoločnosti B., o.c.p., a.s., so sídlom K.. Vydavateľ týždenníka T., spoločnosť T., spol. s r.o. sa za uverejnenie tohto článku

spoločnosti B., o.c.p., a.s. ospravedlňuje.“, ako aj zaplataenia primeraného zadosťučinenia v peniazoch v sume 1 Sk.

Okresný súd Bratislava II rozsudkom z 13. decembra 2005 č.k. 20 C 44/2004-148 žalobe v celom rozsahu vyhovel. Súčasne zaviazal žalovaného v lehote 3 dní zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v sume 12 056 Sk. Rozhodnutie odôvodnil tým, že v konaní mal preukázané, že žalovaný v týždenníku T. uverejnenom 22. januára 2004 na str. 60 uverejnil článok s názvom „B. verejnú kontrolu nechce“, v ktorom neuvedením úplných údajov, týkajúcich sa zmeny jeho obchodného mena, podal čitateľom síce pravdivú ale skresľujúcu informáciu vyvolávajúcu pochybnosť o serióznosti obchodnej spoločnosti žalobcu. Uvedený článok obsahoval aj nepravdivú informáciu, spočívajúcu v spochybnení hodnoty cenných papierov, ktorými žalobca zvýšil hodnotu základného imania. Ako zavádzajúce a pravdu skresľujúce tvrdenie v článku súd označil aj to, že žalobca sa vyhýba dozoru Úradu pre finančný trh. Z uvedených záverov súd dospel k záveru, že sú naplnené predpoklady ustanovenia § 19b ods. 2 Občianskeho zákonníka na ochranu dobrej povesti právnickej osoby, nakoľko vychádzajúc z celkového kontextu obsahu uverejneného článku tento bol objektívne spôsobilý vyvolať u čitateľov, klientov žalobcu pochybnosti o solídnosti žalobcu. Uverejnením článku teda žalovaný zasiahol do práv žalobcu, a to za stavu, že pravdivosť svojich tvrdení uvedených v článku nepreukázal, hoci občianske súdne konanie je konaním dôkazným, pričom dôkazné bremeno spočívajúce v preukázaní ich pravdivosti zaťažovalo žalovaného. V časti, v ktorej súd zaviazal žalovaného aj na zaplataenie zadosťučinenia v peniazoch v sume 1 Sk, rozhodnutie odôvodnil iba tým, že považuje morálne zadosťučinenie za dostatočné, avšak vzhľadom na žalobcom požadovanú symbolickú peňažnú satisfakciu, zaviazal žalovaného na jej zaplataenie.

Na odvolanie žalovaného proti výroku, ktorým mu bola uložená povinnosť uverejniť ospravedlnenie, konal vo veci Krajský súd v Bratislave, ktorý rozsudkom z 19. apríla 2007 sp. zn. 9 Co 101/2006 rozsudok okresného súdu v odvolaní napadnutej časti potvrdil (v časti, v ktorej bol žalovaný zaviazaný na zaplataenie finančného zadosťučinenia v sume 1 Sk, odvolací súd rozsudok prvostupňového súdu nepreskúmaval, nakoľko žalovaný v tejto časti nepodal odvolanie). Žalovaného zaviazal k povinnosti nahradiť žalobcovi 3 538 Sk trov odvolacieho konania. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi, pre ktoré súd prvého stupňa žalobe vyhovel, tieto považoval za presvedčivé, odôvodňujúce správnosť

záverov súdu prvého stupňa, pričom zdôraznil, že to bol žalovaný ako narušiteľ dobrej povesti žalobcu, ktorý bol povinný preukázať pravdivosť tvrdení uvedených v spornom článku.

Proti vyššie uvedeným rozsudkom na základe podnetu žalovaného podal mimoriadne dovolanie generálny prokurátor, ktorého podstatným obsahom bola citácia ustanovení právneho poriadku Slovenskej republiky, ktoré mali súdy svojim konaním a rozhodovaním porušiť. V konkrétnostiach vo vzťahu k porušeniam v konaní súdov však poukázal iba na to, že súdy porušili ustanovenia § 120 ods. 3 O.s.p., z ktorého vyplýva, že súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná, pričom zásadne nevykoná dôkazy, ktoré nemajú význam pre vec samu alebo ktoré by potvrdzovali len zhodné tvrdenia účastníkov, pričom o nevykonaní dôkazov súd rozhodne uznesením a vysvetlí svoje rozhodnutie aj v rozhodnutí o veci samej, spravidla v rozsudku. V týchto súvislostiach dovolateľ poukázal na to, že súdy sa v odôvodnení rozhodnutí nezaoberali rozhodnutiami Úradu pre finančný trh z 30. júla 2003 č. G. a z 19. novembra 2003 č. G. a č. G. a dokazovanie týmito rozhodnutiami nevykonali v súlade s ustanoveniami § 129 ods. 1 O.s.p. Ďalej poukázal na to, že súd mal vykonať dokazovanie aj obsahom spisu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 SŽ 174/2003 a sp. zn. 1 SŽ-o-NS 4/2005, ktoré sa mali týkať práve vyššie označených rozhodnutí Úradu pre finančný trh, ako i že žalobca navrhol na pojednávaní dňa 1. decembra 2005 znalecké dokazovanie na určenie ceny dlhopisov, ktorými žalobca navýšil základné imanie v záujme odstránenia rozporu s dlhopisom na 140 EUR, ktorý na pojednávaní predložil žalovaný, pričom v odôvodnení poukázal na znalecký posudok č. X. z 22. mája 2003 súdneho znalca D., ktorý sa však v spise nenachádza. Napokon uviedol, že žalobca v konaní nepreukázal tvrdenie, že väčšina klientov sa v súvislosti s uverejneným článkom na neho obrátila so žiadosťou o vysvetlenie a že využila svoje právo predčasne vybrať vložené investície. Na základe uvedeného dovolateľ dospel k záveru, že sú splnené predpoklady ustanovenia § 243f ods. 1 písm. b/ a c/ O.s.p., ktoré spočívajú v tom, že skutkové zistenia, ktoré sú podkladom pre rozhodnutia súdov, sú vadné a že súdy nesprávne vec posúdili po právnej stránke. Preto navrhol v časti napadnutej dovolaním (okrem výroku, ktorým bol žalovaný zaviazaný zaplatiť žalobcovi sumu 1 Sk) rozhodnutia súdov zrušiť a vec vrátiť Okresnému súdu Bratislava II na ďalšie konanie. Súčasne žiadal odložiť vykonateľnosť dovolaním napadnutého rozhodnutia (poznámka dovolacieho súdu – Najvyšší súd Slovenskej republiky odložil vykonateľnosť rozhodnutia uznesením z 10. júna 2008 sp. zn. 3 M Cdo 10/2008).

Žalobca vo vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu uviedol, že súdy oboch stupňov zistili riadne skutkový stav veci, na základe vykonaných dôkazov dospeli k správnym skutkovým zisteniam a vec správne po právnej stránke posúdili. Preto navrhol, aby dovolací súd mimoriadne dovolanie zamietol.

Žalovaný sa v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi uvedenými v mimoriadnom dovolaní, navrhol mu vyhovieť v zmysle návrhu generálneho prokurátora.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že mimoriadne dovolanie podal včas generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania (§ 243e ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 243f ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p. v spojení s ustanovením § 243i ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie nie je dôvodné.

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e, ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred

súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným). Vadu v zmysle ustanovení § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. však dovolací súd nezistil.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Dovolací súd sa vzhľadom aj na obsah mimoriadneho dovolania, ktorého dôvodmi je viazaný (§ 242 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.) zaoberal predovšetkým tým, či konanie bolo postihnuté vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p.). Nakoľko z obsahu dôvodov dovolania najmä vyplýva, že sudy nevykonali dokazovanie v potrebnom rozsahu, a vykonané dôkazy nesprávne vyhodnotili, dovolací súd pri zisťovaní existencie inej vady konania vychádzal zo zákonných ustanovení upravujúcich vykonávanie dokazovania v konaní na súde.

Podľa § 120 ods. 1 O.s.p. účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

Vo veciach, v ktorých konanie možno začať aj bez návrhu, ako aj v konaniach o povolenie uzavrieť manželstvo, o určenie a zapretie rodičovstva, o osvojiteľnosti, o osvojenie, vo veciach obchodného registra a v konaniach o niektorých otázkach obchodných spoločností a družstiev (§ 200e) súd je povinný vykonať ďalšie dôkazy potrebné na zistenie skutkového stavu, hoci ich účastníci nenavrhli (§ 120 ods. 2 O.s.p.).

Ak nejde o veci uvedené v odseku 2, súd si môže osvojiť skutkové zistenia založené na zhodnom tvrdení účastníkov (§ 120 ods. 3 O.s.p.).

Z citovaných ustanovení vyplýva, že sú to predovšetkým účastníci konania, ktorí majú nielen povinnosť tvrdenia ale aj dôkaznú povinnosť. Hoci z uvedených ustanovení vyplýva, že súd v zásade vykoná iba dôkazy označené účastníkmi konania, na druhej strane zákon dáva súdu možnosť vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. To napokon možno vyvodiť aj z ustanovenia § 120 ods. 3 O.s.p., ktorý dáva súdu iba možnosť (nie povinnosť) osvojiť si skutkové zistenia založené na

zhodnom tvrdení účastníkov. To, či súd vykoná dôkazy označené účastníkmi konania, resp. využije možnosť vykonať aj dôkaz, ktorí účastníci nenavrhlí, však nie je ľubovôľou súdu. Tento záver nepriamo potvrdzuje aj ustanovenie § 205a ods. 1 písm. b/ O.s.p., podľa ktorého skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, sú pri odvolaní proti rozsudku alebo uzneseniu vo veci samej odvolacím dôvodom len vtedy, ak má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej. Rozhodujúce v týchto súvislostiach bude preto zistenie, či skutkové závery vyplývajúce z vykonaného dokazovania umožňujú záver, ktorý v konečnom dôsledku bude zodpovedať cieľu sledovanému základnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku (§ 1 až § 6), v zmysle ktorých je treba vykladať všetky ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku. Iba súdny proces súladný so základnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku je možné označiť za konanie zabezpečujúce právo na súdnu ochranu v zmysle článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Nemožno preto označiť za súladné s uvedenými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku nevykonanie dôkazov označených účastníkmi konania, ak z ich označenia je nad všetky pochybnosti zrejmé, že môžu mať rozhodujúci význam pre ozrejenie skutkového stavu zodpovedajúcemu objektívnej pravde. V konkrétnej veci za také dôkazy je možné označiť rozhodnutia Úradu pre finančný trh z 30. júla 2003 č. G. a z 19. novembra 2003 č. G. a č. G., ako i obsah spisov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 SŽ 174/2003 a sp. zn. 1 SŽ-o-NS 4/2005, ktoré sa mali týkať práve vyššie označených rozhodnutí Úradu pre finančný trh.

Na druhej strane súd nesprávne hodnotil ako znalecký dôkaz posudok D., údajne predložený žalobcom, ktorý sa okrem toho v spise nenachádza a bez zmienky v odôvodnení rozhodnutia súd nevykonal žalovaným navrhované znalecké dokazovanie na cenu dlhopisov.

Z dôvodov, ktoré sú uvedené vyššie je zrejmé, že mimoriadnym dovolaním napadnuté rozhodnutia boli vydané v konaní postihnutom tzv. inou vadou konania majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky preto mimoriadnym dovolaním napadnutý výrok rozsudku odvolacieho súdu zrušil podľa § 243b ods. 1 O.s.p. Keďže dôvody, pre ktoré bolo zrušené rozhodnutie odvolacieho súdu, sú dané aj vo vzťahu k rozsudku súdu prvého stupňa, zrušil aj jeho rozhodnutie a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 243b ods. 3 O.s.p.). Dovolaním napadnutý výrok rozsudku odvolacieho súdu (a jemu zodpovedajúci výrok rozsudku súdu prvého stupňa)

nebolo možné v dovolacom konaní podrobiť prieskumu z hľadiska správnosti zaujatých právnych záverov, lebo vzhľadom na už spomenutú tzv. inú vadu nemožno posúdiť, či súdy správne aplikovali príslušnú právnu normu na zistený skutkový stav a či z nej vyvodili správne právne závery.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 19. marca 2009

JUDr. Daniela Sučanská, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková